

PREPAREDNESS DAYS: Guia pràctica de preparació davant incendis forestals

Què són?

Els Preparedness Days són **jornades de preparació comunitària** que contribueixen a reforçar la capacitat de les comunitats per afrontar el risc d'incendi forestal.

Aquestes jornades creen espais de trobada entre veïnat, administracions, serveis d'emergència i entitats del territori per **compartir informació, experiències i preocupacions** sobre el risc d'incendi.

Cada comunitat viu el risc d'una manera diferent. Les seves vulnerabilitats, recursos i formes d'organització poden variar molt. Per aquest motiu, els Preparedness Days són una estratègia flexible i adaptada al context, que pot adoptar formats diversos: **tallers participatius, jornades de treball comunitari, simulacres, activitats educatives o espais de diàleg.**

Iniciatives similars es desenvolupen en diversos països. Als Estats Units i al Canadà, per exemple, cada primer dissabte de maig se celebra el Wildfire Community Preparedness Day, que promou accions comunitàries per reduir el risc d'incendi. A Europa, projectes com FIREPRIME han experimentat amb aquest tipus de jornades en comunitats d'interfície urbana-forestal.

La preparació és
una responsabilitat
compartida

Podeu trobar recursos útils al programa europeu **FIREPRIME**, el programa **Firewise** (EUA), el programa **FireSmart** (Canadà), i el programa **Aldeia Segura Pessoas Seguras** (Portugal).

Quan fer-ho?

Un Preparedness Day es pot organitzar en qualsevol moment de l'any, tot i que l'època escollida influirà en els temes que es tractaran. Per exemple:

Primavera i estiu

- Preparació davant la temporada d'incendis.
- Prevenció d'ignicions involuntàries
- Com actuar durant un incendi

Tardor i hivern

- Mesures d'autoprotecció dels habitatges
- Gestió de la vegetació en zones urbanitzades
- Organització comunitària i convivència amb el risc d'incendi

Millor no esperar a la temporada d'incendis per començar a actuar.

Algunes accions s'han de fer en moments concrets de l'any, com per exemple els treballs de poda, o poden necessitar autorització, com la crema de restes vegetals. Altres necessiten planificació prèvia, com l'elaboració d'un Pla d'Autoprotecció. I n'hi ha que requereixen un treball més sostingut en el temps, com reforçar els vincles comunitaris i xarxes de suport veïnal.

Qui participa?

Les persones que participin en el Preparedness Day dependran dels objectius de la jornada i del context de cada comunitat. A l'hora de convidar a participar, és recomanable **tenir en compte criteris de representativitat i inclusivitat**, procurant que hi siguin presents persones de diferents edats, gèneres i orígens.

També pot ser útil **convidar entitats i serveis que treballen amb la ciutadania**, especialment aquells que tenen contacte amb col·lectius en situació de vulnerabilitat, com ara serveis socials, entitats que treballen amb persones migrants o associacions vinculades a la gent gran, entre d'altres.

Espai informal de trobada

Reservar un moment de la jornada per compartir un **refrigeri o espai informal de trobada** pot facilitar el contacte entre les persones participants i afavorir un ambient més distès per continuar les converses. Aquest tipus d'espais sovint **contribueixen a generar confiança i a reforçar els vincles** entre comunitats, institucions i serveis implicats en la gestió del risc.

FIREPRIME és un projecte de:

Jornada de diàleg sobre el risc d'incendi forestal per a la preparació comunitària

Presentem una **proposta de Preparedness Day centrada en el diàleg**, inspirada en l'experiència desenvolupada en el marc del projecte FIREPRIME amb tres comunitats d'interfície urbana-forestal.

La jornada es planteja com un **espai estructurat de diàleg** on comunitats, administracions públiques i serveis d'emergència poden **analitzar el risc d'incendi forestal** des de la realitat específica de cada barri i identificar **possibles accions de preparació**.

L'objectiu és afavorir el diàleg entre diferents actors, millorar la comprensió del risc a escala local i reforçar la coordinació i la preparació col·lectiva. Més enllà de compartir informació, un Preparedness Day centrat en el diàleg també pot ajudar a **identificar vulnerabilitats locals, intercanviar coneixements i reforçar la confiança i la col·laboració entre comunitats i institucions**, elements clau per millorar la preparació davant dels incendis forestals.

Aquesta guia vol ser un **recurs flexible i adaptable** que faciliti l'organització d'aquest tipus de jornades de diàleg, permetent adaptar el format a cada context local.

Per a què serveix el Preparedness Day com a espai de diàleg?

Analitzar col·lectivament el risc a escala barri.

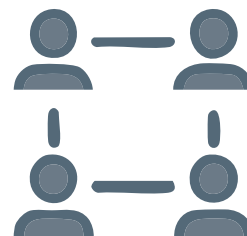
Compartir coneixements i experiències entre comunitat i institucions.

Millorar la comunicació i la coordinació entre actors del territori.

Acompanyar les comunitats en estratègies de preparació i autoprotecció.

Reforçar les xarxes comunitàries i la confiança entre actors.

No és una xerrada, és una conversa.

Què aporta?

No tots els barris són iguals:

En comunitats poc organitzades al voltant del risc d'incendi, el Preparedness Day pot servir per **visibilitzar vulnerabilitats, generar consciència i iniciar processos d'articulació comunitària.**

En comunitats més consolidades o amb experiència prèvia en preparació i autoprotecció, pot ajudar a **afinar protocols, revisar mecanismes de coordinació i aprofundir en escenaris d'incendis complexos.**

Qui participa?

- ✓ Veïnat i associacions.
- ✓ Voluntariat vinculat a la gestió del risc, com les ADF o el voluntariat de protecció civil.
- ✓ Serveis d'emergència i cossos operatius, com bombers, protecció civil, agents rurals o policia.
- ✓ Responsables polítics i tècnics, especialment d'administracions locals o regionals.
- ✓ Responsables d'organismes o entitats rellevants del territori, com parcs naturals o entitats ambientals.

La diversitat enriqueix el diàleg

Lloc

La jornada es pot organitzar en un espai que permeti combinar una sessió plenària amb treball en grups petits. Pot ser, per exemple, un centre cívic, un equipament de barri o qualsevol espai adequat per acollir la trobada.

És recomanable que sigui un **espai accessible, còmode i familiar per a la comunitat**, que faciliti la participació i el diàleg entre les persones assistents.

Abans de la jornada

A més d'organitzar les qüestions logístiques de l'acte, cal preparar també la dinàmica de diàleg. Per exemple:

Preparar un **guió amb els principals temes a tractar** i una estimació del temps per a cada bloc.

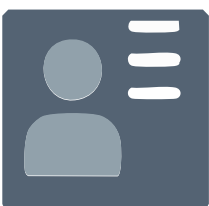
Designar una **persona facilitadora** de la sessió i una **persona de suport** a la facilitació.

Preparar **materials que facilitin el diàleg** (mapes impresos, retoladors, post-its, bolígrafs, etc.).

Preparar una **fulla de recollida de conclusions** amb els principals blocs temàtics i un espai per anotar possibles accions o properes passes.

Preparar un **full de contacte** de les persones participants.

Preguntes que poden orientar a organitzar el Preparedness Day i a consolidar els resultats:

1. Quin és el vostre objectiu principal?
2. Quin és el punt de partida de la comunitat?
3. Quins blocs temàtics han de guiar el diàleg?
4. Quins materials visuals poden ajudar a la conversa? Com aconseguir-los?
5. Qui facilitarà el debat?
6. Qui ha de formar part de la conversa?
7. Esteu preparats per fer seguiment dels resultats?
8. Hi participaran persones que puguin assumir compromisos rellevants?

Facilitació del diàleg

La persona facilitadora no només modera el torn de paraula. La seva funció és crear un espai de conversa segur i respectuós, estimular el diàleg amb preguntes, ajudar a traduir llenguatges tècnics o institucionals i vetllar perquè s'escoltin totes les veus, especialment les que tendeixen a participar menys.

La persona de suport a la facilitació ajuda a gestionar els temps, utilitzar els materials de treball i donar suport a la dinàmica de grup si cal reconduir la conversa o aclarir algun punt.

Dinàmica de la jornada

La jornada es pot **estructurar en diferents moments** que combinen informació, diàleg i treball col·lectiu. A continuació es presenta una possible dinàmica orientativa que pot tenir una durada aproximada de 2-3 hores, segons el context i el nombre de participants:

1. Introducció per part del grup organitzador de l'acte

Benvinguda, presentació dels objectius de la jornada, de les persones convidades i de l'agenda.

2. Xerrada breu de contextualització

Una intervenció inicial que situï el risc d'incendi o comparteixi una experiència rellevant. Per exemple, un grup d'autoprotecció comunitari pot explicar la seva trajectòria o una persona de bombers pot presentar el risc d'incendi a la regió.

3. Treball en grups petits

Espai central de la jornada, dedicat al diàleg i a l'anàlisi col·lectiva. Els participants treballen en grups petits (idealment 6-8 persones), asseguts al voltant d'una taula amb materials de suport al diàleg (mapes, retoladors, post-its, etc.).

La persona facilitadora explica la dinàmica i convida el grup a designar una o dues persones que recolliran les idees principals i actuaran com a portaveus en la posada en comú.

A partir d'un guió de preguntes, el grup conversa sobre els diferents temes plantejats. Uns minuts abans d'acabar, es fa una síntesi de les idees principals i s'omple el full de recollida de conclusions.

4. Posada en comú

Cada grup comparteix una síntesi de les principals idees i temes debatuts.

Exemples de preguntes per estimular el diàleg:

1. En cas d'incendi forestal al barri, quins aspectes, punts o situacions us preocuparien més?

(Accessos, confinament, evacuació, mobilitat, persones vulnerables, vegetació propera als habitatges, etc.).

2. Quines accions i recursos disponibles ja al barri poden ajudar en cas d'incendi?

(Xarxes veïnals, grups d'autoprotecció, coneixement del territori, experiències prèvies, etc.).

3. Quines accions o recursos podrien ajudar a millorar la preparació del barri? Qui hi podria participar?

(Millorar la informació i comunicació entre veïnes, organitzar jornades de treball comunitari per reduir combustible vegetal, identificar persones que necessiten suport en situacions de confinament o evacuació, impulsar un grup d'autoprotecció, tenir un diàleg amb el cos de bombers, etc.).

5. Preguntes i diàleg conjunt

Espai per preguntes i per identificar possibles properes passes. D'acord amb les properes passes consensuades, es poden establir compromisos o equips de seguiment.

6. Tancament de la jornada

Agraïment i explicació de com es farà el retorn dels resultats i de les possibles properes passes.

7. Refrigeri i espai de trobada informal

Un moment distès per continuar les converses i facilitar el contacte entre les persones participants.

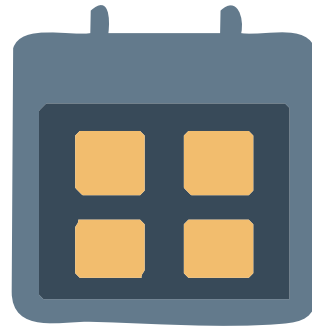
Després de la jornada

Després del Preparedness Day, **és important fer un retorn dels principals resultats** a les persones participants. Compartir una síntesi de les idees recollides i de les possibles línies d'acció ajuda a mantenir la confiança, donar continuïtat al procés i reforçar el compromís dels actors implicats.

Algunes accions senzilles poden ajudar a consolidar els resultats de la jornada:

Compartir un breu resum de les conclusions amb les persones participants.

Identificar possibles accions o trobades futures per continuar el treball iniciat.

Mantenir un canal de contacte entre els actors implicats.

<https://fireprime.eu/>

Preparedness Days: Guia pràctica de preparació davant incendis forestals © 2026 per CIFRE-SABATER, M. i RODRÍGUEZ-GIRALT, I., desenvolupat dins del projecte FIREPRIME, està subjecte a la llicència Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional.

Per veure'n una còpia d'aquesta llicència, visiteu:

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Autors:

Maria Cifre-Sabater (UOC)

Irra Rodríguez-Giralt (UOC)

Any de publicació:

2026

Disseny gràfic i maquetació:

Georgina Solà (Pau Costa Foundation)

Agraïments:

Aquesta guia es basa en el desenvolupament del model de Preparedness Day en el marc del consorci FIREPRIME. Volem reconèixer especialment les aportacions de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i la Fundació Pau Costa (FPC), i en particular el paper d'Alexandre Molina en la definició i evolució d'aquest model.

FIREPRIME
European Programme for
Wildfire-Prepared Communities

 Co-funded by
the European Union

FIREPRIME està cofinançat per la European Union Civil Protection (Projecte GA101140381, FIREPRIME UCPM-2023-KAPP). Tanmateix, les opinions i punts de vista expressats en aquest document són únicament els de l'autor o autors i no reflecteixen necessàriament els de la Unió Europea o de la Comissió Europea. Ni la Unió Europea ni l'autoritat que atorga l'ajuda poden ser considerades responsables d'aquests.

FIREPRIME és un projecte de:

